

BROCHURE

Starten met Individuele Plaatsing en Steun (IPS)

Training IPS-trajectbegeleiders en
ondersteuning van implementatie in de organisatie

September 2020

kenniscentrum
phrenos

Starten met Individuele Plaatsing en Steun (IPS)

Voor mensen met ernstige psychische aandoeningen werkt de methode IPS: Individuele Plaatsing en Steun. Het is een effectieve manier om betaald werk te krijgen en te houden. Zeker als instellingen IPS modelgetrouw aanbieden. Kenniscentrum Phrenos verzorgt IPS-trainingen waarin de trajectbegeleider deze methode leert toepassen in zijn denken en handelen.

Individuele Plaatsing en Steun (IPS)

IPS komt uit de Verenigde Staten en is een interventie met de volgende kenmerken:

- Iedere cliënt die een reguliere baan wil, kan meedoen aan IPS ('zero exclusion').
- Er wordt snel gezocht naar een echte baan.
- De arbeidswensen van de cliënt staan centraal.
- Personen en werkomgeving krijgen langdurige ondersteuning.
- IPS is geïntegreerd met geestelijke gezondheidszorg (behandeling en/of begeleiding).

Vertrekpunt van IPS is dat iedere cliënt die dat wil, kan werken in een reguliere baan. Langdurige trainingen vooraf ('train then place') zijn niet nodig. Deelnemers gaan snel aan de slag in de gekozen functie en krijgen daarna gerichte training in de benodigde werkvaardigheden ('place then train').

Voor mensen met ernstige psychische aandoeningen is IPS dé bewezen effectieve methodiek voor het verkrijgen en behouden van betaald werk. Dit blijkt uit de talrijke internationale studies (Richtlijn Schizofrenie 2012 en Richtlijn Werk en EPA, 2013) en uit Nederlands effectonderzoek (SCION, 2014). Na 30 maanden heeft in de IPS-groep 44% van de cliënten een reguliere betaalde baan. In de controlegroep is dit 25% (Effectiviteit van IPS in Nederland, J.T. van Busschbach, H. Michon e.a., 2011, RGOc & Trimbos-instituut).

Organisaties: het modelgetrouw uitvoeren van IPS

Een belangrijke succesfactor van IPS is de mate van modelgetrouwheid waarin instellingen IPS aanbieden. Dit betekent dat 'IPS volgens het boekje' betere resultaten oplevert. Het is dan ook belangrijk om IPS modelgetrouw aan te bieden als onderdeel van het totale aanbod van zorg en ondersteuning.

Om na de training IPS modelgetrouw te kunnen uitvoeren, moet een organisatie aan de volgende punten voldoen.

- De organisatie is een instelling die een Toelating Zorginstelling heeft voor geestelijke gezondheidszorg volgens de Wet Toelating Zorginstellingen. De ggz-instelling kan voor de uitvoering van IPS-trajecten samenwerken met onderaannemers die activiteiten verrichten voor IPS-trajecten die de instelling wil oppakken.
- De raad van bestuur/directie staat achter IPS. Een projectleider is aanspreekpunt en een stuurgroep (met beslissingsbevoegdheid) is verantwoordelijk voor het bevorderen van de implementatie.
- De IPS-trajectbegeleiders krijgen de mogelijkheid om als team bij elkaar te komen voor supervisie. Een teamleider/-coördinator leidt het team. De modelgetrouwheidsschaal gaat daarvoor uit van 0,1 fte per IPS-trajectbegeleider. Uitkomsten van de IPS-caseload worden gemonitord en besproken om functioneren te verbeteren.

- Minstens één keer per twee jaar moet de organisatie een modeltrouwmeting uitvoeren onder auspiciën van Kenniscentrum Phrenos. De eerste modeltrouwmeting vindt ongeveer 8 maanden na de kick-off plaats.

Training IPS-trajectbegeleider

Wilt u als ggz-instelling IPS aanbieden? Pak deze implementatie binnen uw organisatie dan zorgvuldig en planmatig aan. De betrokken professionals moeten vertrouwd raken met de visie, uitgangspunten en werkwijze van IPS. Daarbij moet u starten met het organiseren van de samenwerking op teamniveau. Omdat IPS geïntegreerd wordt met ggz-hulp en de IPS-trajectbegeleider deel uitmaakt van het team, besteedt Kenniscentrum Phrenos expliciet aandacht aan ondersteuning in de verschillende fasen van het implementatieproces.

In de training leert de trajectbegeleider het modelgetrouw toepassen van IPS in zijn denken en handelen. Deelnemers hebben na afloop van de training de basisvaardigheden om een IPS-traject te kunnen uitvoeren.

Kenniscentrum Phrenos verzorgt in-company en landelijke IPS-trainingen, zie www.kenniscentrumphrenos.nl.

Doelgroep van de training

Aan de trainingen kunnen de volgende mensen deelnemen:

- Trajectbegeleiders, coördinatoren/teamleider IPS, werkzaam in een ambulante ggz-team. Denk aan zorgcoördinatieteams, case managementteams, VIP-teams, RIBW-teams, ACT-teams en F-ACT-teams.
- Minimaal hbo-geschoolde professionals werkzaam in de langdurige zorg/rehabilitatie & arbeidsre-integratie met enige jaren ervaring in het trajectmatig begeleiden van cliënten met ernstige psychische aandoeningen. De deelnemer moet erop vertrouwen dat mensen met ernstige psychische beperkingen die willen werken, dat meestal ook kunnen, mits er voldoende ondersteuning aanwezig is.
- Relevante vooropleidingen: hbo Personeel en Arbeid, hbo SPH, post-hbo Arbeidsdeskundige.

Criteria in-company IPS-training

Om IPS tot een succes te maken hanteren we voor het volgen van een in-company IPS-training de volgende criteria:

- Vóór de eerste trainingsdag is er binnen de organisatie een kick-off-bijeenkomst gepland. Alle betrokken partijen binnen de organisatie zijn aanwezig bij deze bijeenkomst.
- Toekomstige IPS-trajectbegeleiders moeten kunnen aansluiten bij een (behandel)team van een ggz-instelling.
- Toekomstige IPS-trajectbegeleiders moeten tijdens de training minimaal drie cliënten in een IPS-traject kunnen begeleiden en zo veel mogelijk fases doorlopen. Voorwaarde voor deelname aan de training is het daadwerkelijk kunnen oefenen met IPS. Zonder deze praktijkervaring kan de docent niet beoordelen of de deelnemer over de juiste competenties beschikt. Deelnemers kunnen dan geen certificaat behalen.

- Voor een standaard in-company training moeten er minstens zes deelnemers zijn per organisatie. Het maximaal aantal deelnemers is twaalf.

Criteria landelijke IPS-training

Naast de in-company-training verzorgt Kenniscentrum Phrenos ook landelijke IPS-trainingen voor ggz-instellingen. Het gaat dan om trainingen voor instellingen die al een in-company-training hebben gehad en nieuwe medewerkers willen opleiden. Het volgen van een landelijke IPS-training is dus alleen mogelijk als de deelnemer werkt bij een bedrijf waar IPS al bekend en voldoende geïmplementeerd is. Een landelijke training vindt, afhankelijk van het aantal aanmeldingen, één tot meerdere keren per jaar plaats. Voor aanmelding kunt u contact opnemen met Tinka Verweij, secretariaat IPS Kenniscentrum Phrenos (kcp@kcphrenos.nl).

Duur

Zowel de in-company als de landelijke IPS-training omvat:

- veertien dagdelen van drie uur – bij zes tot acht deelnemers;
- zeventien dagdelen van drie uur – bij negen tot twaalf deelnemers.

Dit zijn gemiddeld acht tot tien bijeenkomsten, exclusief de kick-off. De doorlooptijd van een training is inclusief kick-off ongeveer zes à zeven maanden. Na afronding van de training sluiten we het hele IPS-traject binnen twee maanden af met een modeltrouwmeting.

Naast de bijeenkomsten moet je als deelnemer rekenen op ongeveer een tot anderhalf uur voorbereidingstijd per bijeenkomst. Voor de eerste bijeenkomst is ongeveer twee uur voorbereidingstijd nodig.

Certificaat

Voor het verkrijgen van het certificaat geldt: volledige deelname, een voldoende voor het eindverslag (eindverslag volgens het Competentie Ontwikkel Plan: COP) en actieve inbreng tijdens de training. Voor deelname geldt de volgende aanwezigheidsregeling:

- Bij verzuim van één dagdeel moet de deelnemer ter compensatie een passende vervangende opdracht uitvoeren met een voldoende beoordeling van de docent.
- Bij verzuim van meer dan één dagdeel vervalt het recht op compensatie en kunnen we besluiten geen certificaat uit te reiken. De docent beoordeelt dit.

Docenten

Er zijn meerdere gekwalificeerde hoofddocenten beschikbaar. Naast trainer zijn zij ook allen opgeleid als reviewer en nemen zij de IPS modeltrouwmetingen af.

- Marja Halters, arbeids- en re-integratieconsulent IPS bij Promenzo, GGzE, Eindhoven
- Debby Kamstra, SPV, BuurtzorgT, Amsterdam
- Ina Meijers, IPS-trajectbegeleider/jobcoach, Lentis, Groningen
- Jacqueline Smit, jobcoach, SOS Adviesbureau, Eemnes
- Erik Kruijff, jobcoach, Astare, Utrecht
- Frans Hoebink, arbeidsdeskundige, gastdocent wet- en regelgeving

Allen zijn ervaren en enthousiaste IPS-trajectbegeleiders die regelmatig optreden als docent in trainingen en workshops. De docenten zijn allemaal in New Hampshire getraind door onder andere Deborah Becker en Sarah Swanson van het Dartmouth Psychiatric Research Center/Geisel School of Medicine – tegenwoordig ondergebracht bij het Rockville Institute in Westat. Naast trainer zijn deze mensen ook reviewer en nemen zij de IPS-modeltrouwmetingen af.

Kosten (onder voorbehoud)

Een volledig IPS-training door Phrenos bestaat uit een scholingstraject en een implementatietraject.

IPS-traject in-company (6-12 deelnemers)	6 deelnemers	12 deelnemers
<u>Implementatietraject</u> - Organiseren van een kick-off-bijeenkomst - Twee consultaties door IPS-consultant gedurende het gehele traject - Afnemen van één IPS-modeltrouwmeting, tijdens het eerste jaar	€ 4.880,-	€ 4.880,-
<u>Scholingstraject</u> (14-19 dagdelen) - Training IPS-trajectbegeleider. De training bestaat uit klassikale bijeenkomsten, 'on-site'-assistance en supervisie. Afhankelijk van het aantal deelnemers wordt het aantal dagdelen on-site assistance en supervisie bepaald.	€ 9.432,-	€ 12.740,-
Totaalbedrag voor lidinstellingen	€ 14.312,-	€ 17.620,-
Totaalbedrag voor niet-lidinstellingen (+20% toeslag)	€ 17.174,-	€ 21.144,-

In de prijzen zijn de kosten van locatie en catering niet inbegrepen. Deze zijn voor rekening van de instelling. Kenniscentrum Phrenos is niet btw-plichtig en brengt daarom geen btw in rekening. Instellingen die bij Phrenos aangesloten zijn, betalen alleen directe kosten. De prijzen voor niet-lidinstellingen zijn inclusief een overheadopslag van 20%.

Voorbeeld programma (6 deelnemers)

Kick-off (nader in te vullen in overleg)

- Eerste deel: algemene IPS-voorlichting - ongeveer anderhalf uur
- Tweede deel: betrokken teams gaan aan de slag met IPS – ongeveer anderhalf uur

Training

Bijeenkomst 1 van 9.30-16.00 uur

- Ochtend: uitleg methodiek/principes
- Middag: oriëntatie op IPS in de praktijk

Bijeenkomst 2 van 9.30-16.00 uur

- Omgaan met wet- en regelgeving, financiering IPS.

Bijeenkomst 3 van 9.30-16.00 uur

- Ochtend: acquisitie/assessment:
- Informatie verzamelen over interesses en vaardigheden.
- Banen opsporen en werkrelatie met werkgevers
- Middag: CORAL- en IPS-opleiding

Bijeenkomst 4 van 9.30-16.00 uur

Naast het klassikale, theoretische deel ligt het accent van de training vooral op ondersteuning op de werkplek van de IPS-trajectbegeleider, de zogeheten 'on-site assistance'. De docent komt langs op de werklocatie en afhankelijk van de leervraag van de deelnemer vindt gerichte training/coaching plaats. Zo kan de docent mee op pad gaan om potentiële werkgevers te benaderen, kan hij een overleg bijwonen, feedback geven over een gesprek met een cliënt of andere individuele leervragen beantwoorden.

Per deelnemer is anderhalf uur coaching beschikbaar. De docent stemt met de overige deelnemers af hoe zij deze IPS-trainingsdag op de eigen locatie gaan invullen.

Bijeenkomst 5 van 9.30-16.00 uur

- Ochtend: on-site assistance
- Middag: supervisie

Bijeenkomst 6 van 9.30-12.30 uur

Supervisie: tijdens de training vindt de groepssupervisie plaats. Deze zetten we modelgetrouw, volgens protocol op:

- cliëntgericht (in tegenstelling tot probleemgerichte supervisie);
- vaste agenda: casuïstiek, celebrations (successen benoemen en vieren) en acquisitie.

Bijeenkomst 7 van 9.30-12.30 uur

- Supervisie

Bijeenkomst 8 van 9.30-16.00 uur

- Ochtend: supervisie
- Middag: terugblik/hoe verder/uitreiking certificaten

IPS-modeltrouwmeting (binnen 2 maanden na de laatste training wordt deze meting afgenomen)

Meer informatie

Heeft u vragen over dit onderwerp? Neem dan contact op met:

Cris Bergmans, stafmedewerker IPS

E: cbergmans@kcphrenos.nl of info@kcphrenos.nl